

Vörös Éva

Magzatvíz és keresztvíz

„Ha majd megkérdez a gyermeked: Mama, milyen volt az, amikor megszülettem? – akkor azt mondd: A szentség pillanata volt az, ahogyan minden erőmmel, eszeveszett fájdalommal toltalak a világosság felé. Szent cselekmény volt, ahogyan a bába kezébe csúsztlál, s ő a mellemre helyezett. Szent csönd töltötte be a termet, ahogyan kimerülten feküdtem, és megüdvözülten szemlélték Téged, a teremtés csodálatos titkát.” (Hanna Strack)

A születés teológiájáról tartott előadást Hanna Strack, német protestáns lelkész, a Kutató Teológusnők Európai Egyesületének (ESWTR, European Society of Women in Theological Research) 12. nemzetközi kongresszusán Nápolyban, 2007 augusztusában. Strack feminista teológusként értelmezi önmagát, mint aki a női léttapasztalatot veszi munkába. Részben bábainterjúkból „szülte meg” azt az új szemléletet, amellyel hozzá akar járulni ahhoz, hogy a bibliai és egyházi nőellenesség felszámolódjék. Könyvében – amelynek címe: *A nő mint társteremtő (Die Frau ist Mit-Schöpferin. Eine Theologie der Geburt. Christel Göttert Verlag, Rüsselsheim 2006)* – megkérdőjelez többek között olyan „asszonyors-igéket” is, mint amelyek a Bibliai első lapjain olvashatók: „Igen megnövelem terheséged fájdalmát, fájdalommal szülöd gyermekedet” (1Móz 3,16). Vagy azt az újszövetségit, amely szerint „nem Ádámot vezette tévútra a kísértő, hanem az asszonyt, és ő esett bűnbe. Mégis megtartatik a gyermekszüléskor, ha józanul megmarad a hitben” (1Tim 2,14-15).

A nagykorúsodott európai női teológia

Még mielőtt rátérnénk Hanna Strack teológiájának kifejtésére, szánjunk néhány szót erre az immár húsz évét is betöltött nemzetközi egyesületre, amelyet valójában az ökumenikus mozgalom hozott létre. Az Egyházak Világtanácsának (EVT), e főleg protestáns, de az ortodoxiát is magában foglaló ökumenikus szervezetnek az volt a törekvése – az elmúlt század hatvanas, hetvenes éveiben –, hogy a hívek életéről legfelsőbb szinten ne csak az egyházatya döntsenek, hanem szólaltassák meg a nőket és az ifjakat is, engedjék őket a döntéshozó szervekbe, hiszen ők teszik ki a templomlátogatók tekintélyes részét. Egy tízéves program – a nők évtizede (1988-1998) – keretében az EVT több-kevesebb sikerrel igyekezett „ledolgozni” a nők háttérbe szorultságát. Létrehoztak Európában, ökumenikus keretek között két szervezetet. Az egyik az akadémiákon tanító teológusnők társasága lett (az említett ESWTR), amely főleg a nők doktori dolgozatainak, teológiai kutatásainak lett a fóruma, a másik pedig az ún. „mezítlábas teológusokat”, a terepen dolgozó gyülekezeti lelkésznőket, diakónusokat, laikusokat egyesítette az Európai Keresztyén Nők Ökumenikus Fórumában.

Az ESWTR-ben immár a teológusnők második generációja írja könyveit, adja közre szentírásmagyarázati és egyháztörténeti kutatásainak eredményét, és folytatja a nőket érintő teológiai problémák feldolgozását, elősegítve közöttük a hálózatépítést, a regionális és az országon belüli konferenciák szervezését. Hallatlanul tág ölelésű ez a szervezet. Tagjai közt ortodox katolikus és protestáns képviselőben konzervatív és fundamentalista teológusnőt egyaránt találhatunk, de radikális feministát is. Itt megvalósult az, ami az EVT-ben nem sikerült, a teljes körű katolikus részvétel.

Életerek – szentségterek

Az idei nápolyi konferencián érezhetően fordulatot vett teológiai témaválasztás, illetve

alapvető eltérésként tapasztalni lehetett a teológiai témák „életésítését”, vagyis azt, hogy leginkább a női lét hétköznapi elemei lettek tudományos elemzés tárgyává. Erről szól Hanna Strack születés-teológiája is, de idézhetném Elisabeth Moltmann-Wendel gondolatait a fekvés teológiájáról, vagy a svájci Ina Preatoriust is, aki a háztartást teszi tudományos munkája tárgyává. Ők a mindennapi élet történéseinek szakrális dimenzióit kísérelik meg feltárni.

Mindennek egyik szelete Strack születés-értelmezése. Ő azt a „létebet” próbálja orvosolni, amely a szülés medikalizálásával jött létre. Azt vizsgálja, hogy egy alapvetően szakrális tevékenység hogyan vált orvosi problémává, hogyan *démonizálódott* a bába személye, olykor hogyan járták be a bábakkal az alvilágot is, boszorkánysággal vádolva őket, s hogyan váltak napjainkra kórházi személyzetté. Hasonlóképpen ráirányítja figyelmet a szülő nőre, aki vajudásában Isten teremtő társa, napjainkban azonban pusztán orvosi kliens, akinek a személye szaporodási szervére korlátozódik. Strack a nyugati modernizáción túl a patriarchális gondolkodásban látja a bajok gyökerét, s a kereszttyenség tájékozódási iratát, a Bibliát vizsgálja.

Halál közelség és születés közelség

Fontos az emberlét végső határhelyzete, a meghalás, s erre leginkább az elmúlt század hatvanas-hetvenes éveiben Amerikában dolgozó svájci pszichiáter, Elisabeth Kübler-Ross irányította rá a figyelmet. S valóban, a híres Kübler-Ross modell a halál elfogadásához vezető stádiumok megnevezésével kulcsot adott az eddig tabuként lelakolt témához. A figyelem azonban az utóbbi években az emberlét másik határhelyzetére, a születésre irányult.

Minden cselekvés léttani alapfeltétele, a születhezősége össze van kötve az asszonyléttel. Az asszonyokban, az ő testükben kezdődik el az igent mondás az újra. A női születésmények a filozófia számára is a megismerés forrásanyagai. A fájdalom és az extázis révén a leendő anyák a teremtő erővel, az immanens transzcendenciával kerülnek kapcsolatba, és megtapasztalhatják azt az ósáldást, amely a világ megszülésekor hangzott el: „És látta Isten, hogy minden, amit alkotott, igen jó” (1Móz 1,31).

Szükség lenne tehát arra, hogy a vajudók számára valaki olyan teológiai tartalmakat is közvetítsen, amelyek visszavezetnék őket saját belső erőforrásaikhoz. Annál is inkább, mivel napjainkban éppen ennek az ellenkezője történik. Az orvoslás posztmodern rítusai – a „terhesgondozás” beavatkozásai – azt az elvárást keltik az asszonyokban önmagukkal szemben, hogy szüléskor a testük lehetőleg problémamentes „munkaterületté” válhasson az orvos és a kórházi személyzet számára. (S ha nem az, akkor ezért ők a felelősek.) Ez a szemlélet egy

olyan eltorzult szülési kultúra terméke, amely az orvosi technokultúra által végzett vizsgálatokban látja a biztonságot, a gyermek világra jövetelét patológikus folyamatként értelmezi, és a nőn végzendő operációt propagálja ahelyett, hogy a szülő hatalmat támogatná.

Teológiai akadálymentesítés

Ahhoz, hogy nőbarát szüléskultúrát alakíthassunk ki, le kell bontani bizonyos *teológiai* tételeket, s át kell értékelni bizonyos *egyház történeti* viszonyulásokat, leginkább a bába-szerepkört illetően. Strack szerint a női minőség csilloghullása, sőt pokolra-szállása a bibliai szövegekben kezdődik. Ő a következő teológiai akadályokat említi: az Éva-mítosz, az eredendő bűn tana, a test-koncepció és szenvedésértelmezés.

Ahhoz, hogy a nőellenes Éva-mítoszból kibontsuk a bibliai Évát, a következő kivetítésektől kell megszabadulni:

- Ami női, az csábító, erotizált és démonizált.
- A nő rendeltetése a férfi szolgálata.
- A nő büntetése a szülés fájdalma.
- A nő megáldatik a gyermekszülés és a fájdalom elhordozása révén.
- Az isteni büntetés kilátásba helyezése miatt az asszonyoknak engedelmessé válniuk kell, s ezt a nőképet kell magukévá tenniük, és e szerint kell élniük.

Az Éva-kép rekonstrukciójában a kutatások a Gilgames-eposzhoz mennek vissza, ahol ezt a nevet a szülés istennőjével, valamiféle ősanával hozzák összefüggésbe. Mint ismeretes, a Bibliában többféle teremtés-elbeszélés van. A Példabeszédek könyvének lapjain egy sokkal inkább nőbarát éden idéződik: a női minőség nem csábítóként, hanem megismerésért, bölcsességként, istentársi alakként jelenik meg, s az együtt-teremtés szépsége és játékos öröme szólal meg (Péld 8,22). Ami pedig a rosszra csábítást illeti – próbálják a kutatók tisztára mosni az „Éva-szennest” –, megállapítható, hogy a bűn szó legelőször Káin gyilkosságával kapcsolatban hangzik el (1Móz 4), már az „édenen” kívül. Valójában az apokrif iratok teszik felelőssé Évát a bűn behozataláért, s ez a tradíció aztán olyan széles körben terjed el, részben Pál leveleiben is (2Kor 11,3; 1Tim 2,13-15), hogy később az egyik egyházatya már egyenesen a pokol tornácának nevezi a nőt. Így lett a latinban *femina* a nevük: *fe-* (*fides*, hit) *mina* (*minus*), vagyis a hiányos hitű nem, amely a „sziklaszilárd” férfiak ellenőrzése alatt tartandó.

Bűntető fájások?

A teológusnők nehezményezik, hogy miközben az ókori görögök szülést segítő istenekkel ajándékozták meg tisztelőiket, a keresztények Istene egy mogorva, a nőt a szülésükben megkínzó „Atya” lett. Az át-teológizált szülési fájalmak érvrendszerre a következőképpen hangzik, hangzott századokon át.

- A fájalmaknak pedagógiai szerepük van, hogy a szülő nő ne a saját, hanem Isten erejére támaszkodjon.
- A fájalmak mozgósítják a hitet.
- Isten a nők gögősségét a fájdalommal töri meg.
- A bűnös nőt nem Krisztus vére váltja meg, hanem a fájdalom.

Mindehhez egy *sajátos testképzet* kapcsolódott, amely a női identitást a szaporodási képesség felől értelmezte. Hithű egyházatyák szerint, ha „munkavégzés” – szülés – közben hal meg az asszony, az áldás. Ebben a szemléletben a női test kiszolgáltatott a férjnek és Istennek, akik ellenőrzik azt, mivel az asszony „gyöngye és esendő”! Ebben a görög dualista elképzelés jelenik meg, és az a felelős a test és lélek szétválasztásáért, az elidegenítő elképzelésért. Egy katolikus teológus ezt így jellemzi: „Az asszonyi test egyrészt

értékes, mert termékeny, másrészt a bűn megtestesítője is, s ezért félelmetes. A szülő nő nemcsak isteni csodát, új életet hív elő, de más nézőpontból azonosítható a lenézett testi, anyagi világgal is.” Mindehhez társul az az istenkép, amely szerint a Fennvaló kezében van az asszonyi test kulcsa, ő könnyedén megnyithatná azt szüléskor, ehelyett inkább megsokasítja a fájdalmát. Mindez Éva miatt van, aki evett a tiltott fa gyümölcséből, és elkövette az eredendő bűnt.

Strack összehasonlítja ezt a kora újkori teológiai elképzelést a mai medikalizált szemlélettel, amelyben a test fölötti monopóliumhelyzetet az orvos veszi át Istentől, s mint ahogy Isten megtisztítja a bűntől a szülésben szenvedőt, az orvos úgy „gyógyítja meg” a „páciens” a gyerek „kiopepülésével”. A női test itt ugyanúgy pusztán tárgy, nem pedig az erő és a teremtés helye.

Könyörület, vagyis női öl

Viszont női szemmel olvasva a Szentírást, felfigyelhetünk arra, hogy a „mogorva atya” képzetével szemben az anyaöl milyen gyakori szimbólum a Bibliában. A könyörület héber szava ugyanabból a gyökből származik. A kegyelmező istenkép alaprétege tehát az anyaöl, magyarul a női altest. Ez jelenik meg az áldó formulák szimbólumában (Károli fordításában): „Megáldjon az ég áldásaival onnan felülről, a mélység áldásaival, mely alant terül, az emlék és az anyaméh áldásaival” (1Móz 48,25)! Egyes szentírás-magyarázók szerint az ismert jézusi mondás is így hangzik: „Aki hisz énbenem..., annak a belsejéből – [valójában altestéből] – élő víznek folyamai ömlenek” (Jn 8,38). Vagyis eredetileg a megújulás, a kreativitás színhelye volt ez a női testrészt, s csak a későbbi teológiai irodalomban demonizálódott.

Milyen fonák helyzet, hogy az állapotosság a gyengeség és a betegség rokon értelmű szava lett, pedig eredetileg a termékenység, a teremtő erő kifejezője volt! Mindannyiunk első otthona az anyánk hasa volt, formáltatásunk színhelye, vagyis szent tér – Isten szándéka alapján. Létünk alap tapasztalatai ehhez a „lakóhelyhez” kapcsolódnak. Ha mind-

ez a teológiai hagyomány része lehetne, radikális változást hozna, hiszen a szentek története is női testben kezdődött...

Strack a szentség-érvek felsorolásában megemlíti a Szent Lélek szó eredeti értelmezését is, amelyben a Lélek több mint lehelet, áthallik benne a szülő nő zihálása is. Strack ellentmondásosnak tartja, hogy miközben a Biblia központi témája az újjászületés, annak valóságát, testi történetét az „atyák” mégis a tisztátalanság világába száműzik (3Móz 12). Egy (női) „testhez állóbb” teológia gazdagabb szentség-tapasztalatokat kínálhatna a mindennapok világában. Üdvös melléktermékeként talán kevesebbek számára lenne visszatetsző napjainkban, ha egy lelkész nő „nagy hassal” menne a szószékre Igét hirdetni. Jelenleg azonban kimondva-kimondatlanul még működnek a tisztátalansági tabuk, amelyek sokkal inkább a szentségtörést idézik, semmint az ellenkezőjét.

A női tisztátalansági tabuk kérdéskörével magyar vonatkozásban Csonka-Takács Eszter foglalkozott (*Csonka-Takács Eszter: Női tisztátalansági tabuk a magyar néphitben. In: Küllös Imola szerk.: Hagyományos női szerepek. Nők a populáris kultúrában és a folklórban. Magyar Néprajzi Társaság, Budapest 1999*). Ebbe a tárgykörbe tartozik a havi vérzés, a terhesség, a szülés, a gyermekágy – amikor is „a nők nemi mivoltukból következően bizonyos időszakokban különleges állapotba kerülnek, és ezek a ’normálistól’ eltérő állapotok külön szabályokat tesznek szükségessé.” Mint írja, ilyenkor maga a nő a tiltás tárgya, vagyis ő a tabu személye. A tisztátalanság pedig nem a

piszkos ellentétéként értendő, hanem rituális értelemben: „Olyan erőt tulajdonítanak neki, amely rossz hatással van a környezetére. Ez az állapot ’fertőző’, a veszélyes erő továbbadható, az általa érintett tárgyak is fertőznek.” Viszont az is igaz, hogy ebben az állapotban a nő vagy az újszülött „védtelen az ilyenkor aktivizálódó természetfeletti hatalmakkal szemben”.

Tanulmányában Csonka-Takács Eszter hivatkozik az amerikai Douglas Mary könyvére (*Purity and Danger. London-Hanley 1966*), aki szerint a szimbolikus szennyezettség olyannyira rendellenes állapot, hogy ilyenkor az „egyen státus nélküli, társadalmon, időn kívül áll...”, a szimbolikus halál állapotában létezik”. Az átmeneti állapotba került test küszöbeseményeit (születés és meghalás) Victor Turner (*A rituális folyamat. Osiris Kiadó, Budapest 2002*) határszakasznak nevezi, amelyet az elválasztó ritusok kiemelnek a hétköznapok világából, a beépítő ritusok pedig visszahelyeznek a normális életbe.

Csonka-Takács Eszter megállapítja, hogy jóllehet a terhesség idején a termékenység pozitív hatása kerül előtérbe, de a szüléskor az egész test olyannyira tisztátalanná válik, hogy a „gyermekágyból felkelt anya ruháit hasonló módon takarítják el, mint a halottét”. Ezért is olyan fontosak a gyermekágyas időszakot lezáró avatások, amelyek feloldanak a tisztátalanságtól. Máriának is ki kellett várnia tisztulásának napját, hogy bemutatthassa a gyermekét a templomban (Lk, 2,22).

Ebből a néprajzi távlatból szemlélve Strack könyvét, igazi tabutörésnek számít, hogy ő a tisztátalanság világából a szentség szférájába helyezi át a női nemiséget. Részletezve elemzi az egyes szervek transzcendens jelentését. Külön beszél a méhlepény vallás- és kultúrtörténeti fontosságáról. Az ókori Mezopotámiában például a méhlepényt a szülés után egy agyagedényben eltették. A későbbi korokban is megkülönböztetett félelem és tisztelet övezte. Olyannyira „veszélyes hulladéknak” tartották, még annyi életerőt társítottak hozzá, hogy bizonyos hitek szerint a boszorkányok ebből fattyút varázsolhatnak, akivel elcserélhetik az újszülöttet. Strack szerint értéket kell adni a méhlepénynek – ez valójában az embriótisztelet része. Filozófiai jelentésében ez a szerv életünk kezdetének a társa, ős-kísérője. De a méhlepény orvossága az égési sebeknek s a gyermekágyi depresszióknak, és napjainkban is természetes alapanyaga a kozmetikai iparnak.

Nőbüntetés vagy isteni lényeg?

Strack három dologra hivatkozik könyvében a szüléssel kapcsolatos teológiai hangsúlyok helyreigazításakor.

Egyrészt fontosnak tartja a Mária-mintát, vagyis azt, hogy *a kereszténység születés-történettel kezdődik*, amelyben az angyalok ki- s bejárnak a szülőszoba (az istálló) helyiségeibe. Ez a tér az isteni működés közege, ahol egyensúlyba kerül a fájdalom és az öröm extázisa. A legprofámbb díszlet közepette is „tapintható” a szentség jelenléte. A szenvedés büntetés jellege elhalványul, s helyébe az alkotó, az új megteremtésére irányuló erőfeszítés lép.

A második érv, hogy *Jézus keresztalálának említésekor a szülés szófordulatai hangzanak el*. Itt a szenvedés az új világ létrejöttének vajúdási fájdalma (ApCsel 2,24). Ily módon a szülés kínja nem pusztán nőbüntetés, hanem ahogy Elisabeth Gössmann nevezi, „divina essentia”, isteni lényeg.

Harmadszor pedig: *haldoklása közben Jézus a 22. zsoltár szavaival imádkozik a következőképpen*: „Te hoztál ki engem anyám méhéből, biztonságba helyeztél anyám emlőin. Már anyám ölében is rád voltam utalva, anyám méhében is te voltál Istenem” (Zsolt 22,10-11). Jézus az élet-halál háttérhelyzetében a kezdeti „lenni – nem-lenni történetre” utal vissza, s abból merít erőt. A megsemmisülés gyötrelmében azt az Istent idézi, aki – mint egy Mennyei Bába – egyszer már „bizonyított”: a semmiből életre hívta. A szülést levezető isteni aktivitás nem lehet a tisztátalanság tere, ezzel a képi világgal Jézus a női tapasztalat szakrális voltát erősíti. Azzal, hogy a keresztalál szimbólumának értelmezésében az agónia és a vajúdás egymásba fonódik, a szülés kultúrája újra a szentség világába kerül.

Miközben a feministákat sokat szidják, hogy abortuszpártiak és családellenesek – mert alaptételük szerint a női

testtel semmilyen intézmény vagy családtag nem rendelkezhet, és az abban zajló eseményeket csak (Isten által megbízott) gazdája szabályozhatja –, *születés-teológiájával* Strack *családmentő akcióba kezd*. A fent említett lelki mankókkal, teológiai helyesbítésekkel próbálja megsegíteni, életre kelteni az eltárgyasított szülő nőket, s biztatni őket, hogy ragadják magukhoz azt a teremtői hatalmat, amellyel Isten őket ajándékozta meg. Legyenek ők az események alanyai, mozgatói, legyen a szülés az ő megszentelt történetük, az ő napjuk, ünnepük. Évszázadokon át annyi egyház-történeti pirongatás illette őket „megérdemelt” fájdalomkért, hogy itt az idő, hogy minden teológiai és pszichológiai segítséget megkaphassanak ahhoz, hogy a gyermekük világra hozása közben érzett szenvedésüket *alkotói kinnak* élhessék meg, mint egy mellékhatásként, amely a bennük meglévő teremtő erő mozgósításakor jelentkezik.

A szüléshez kapcsolódó büntetéképzetek célt tévesztettek, mert arra sarkallják a nőket, hogy minél előbb szabaduljanak a kínok fogságából, pedig mint mindent ezen a világon, a fájdalmat is tanulni kell. A vajúdás határhelyzet-tapasztalatokkal *gazdagít*, mélyen átformáló egzisztenciális változásokhoz ad kulcsot: ahhoz, hogyan kell „a régítől megválni, az átmenet bizonytalanságát kibírni, s az újra megnyílni”. A fájdalom elmúlása pedig a valóságos másállapot élményét adja: a munka után az ünnepét.

Még a Mindenhatónak is meg kellett pihennie „szombatot” tartva, miután „világra hozta” a kozmoszt, hogy ne lenne hát embert (asszonyt) próbáló erőfeszítés a „gyermekáldás”! De tudnak róla a nők, vagy nem tudnak, szülőágyukon ők az új világ megteremtői: Isten alkotó társai, nem pedig büntetésben lévő alattvalói!

Magzatvíz nélkül nincs keresztvíz

Sokan amolyan mihaszna tudománytalan tudománynak tartják a teológiát. A fenti tanulmány a spirituális „haszonelvűségre” törekedett, mégpedig az élet egy területének, a medikalizálódott szülőszobának re-szakralizációjára, „vissza-szentségesítésére”. Miközben kritika illette a pusztán orvosi szemléletet, nem lehet említés nélkül hagyni azt a tényt, hogy az orvostudománynak elvitathatatlan érdemei vannak a csecsemőhalandóság visszaszorításában, s a szülés-esemény nélkülözhetetlen biztonságának megközelítésében.

Amit ez a tanulmány a német lelkész könyve segítségével el akart mondani, az leginkább teológiai jellegű: azt, hogy *magzatvíz nélkül nincs keresztvíz*. A vita témája azonban évszázadokon át csak az utóbbi volt. (Sőt még napjainkban is elhangzik ilyen kijelentés: „Én a második születésnapomat majdnem többre becsülöm, mint az elsőt,

mert ezért nekem is kellett tennem valamit, az elsónél pedig csak meg kellett születni.”) Pedig mindkét folyadék megszentelt. Az egyik *életesélyt*, a másik *örökélet-esélyt* adó. Mindkettő Isten ajándéka, őrá mutat, vele kapcsol össze. Ne válasszuk el Istentől egyiket sem!

Nem igaz az sem, hogy az egyik (a szülés) pusztán *testi*, a másik pedig (a keresztelés) *lelki* dolog. A magzatvíz spirituális dimenzióiról már írtam a fentiekben, de hogy a keresztvíz, az újjászületés is mennyire komplex tapasztalat, hogy mennyire közvetítheti a „testélmény” is, azt számomra egy ősi indián ceremónia, a „sweat lodge”, az izzasztó kunyhó szertartása mutatja be.

Ennek a különös istentiszteletnek a színhelye kicsit hasonlít a finn szaunához, csak ez egy olyan alacsony sátor – amolyan földanyaöl-szimbólum –, amelybe forró köveket adnak be a szertartás alatt, s arra vizet locsolnak, ima, ének és elbeszélések közepette. A belső forrás próbára teszi az emberi tűrőképesség határait, amit a közösségi teherviselés még ki is tághat. A szertartás végén olyan sikoltó szükséglet lehet a szabad levegőre jutás a fojtogató párás melegből, mint amilyen a magzat számára a szülőcsatornán kijutni. Ebben a közegben az izzasztás fizikailag olyan igénybevétel jelenthet, hogy leképezheti a megszületés spirituális tartalmait. A résztvevő a sátorból kijutva megújultan, egészen más emberként „gőzölöghet” a napvilágon, amíg a verítékes lucsokból – mint valami magzatzmázból – meg nem szárad. Idő kell itt is ahhoz, amíg lábra tud állni az „újszülött”.

A nem keresztény vallások némelyike jobban megoldoztatja híveit az újjászületés-élményért, mint a keresztények keresztelési liturgiái. Az előbbieknél a megújulás „mondanivalóját” először a test „hallja” meg, s azt többnyire nem is foglalja szavakba. Nem tisztem eldönteni, melyik hatás a maradandóbb! De fontosnak tartom, hogy a születésesemény szentségének a hangsúlyozásával a nőteológusok hozzájárulnak ahhoz, hogy ne pusztán mentális esemény maradjon a keresztelés sem, hanem társuljanak hozzá a valóságos életadás-képzetek is, mert akkor lesz az „csontig ható”.

Befejezésül még egy különbségtétel: a női „telt”-has mint teológiai téma nem azonos a fogyasztás szimbólumával. Jóllehet az évésnek hatalmas irodalma termelődik napjainkban, de posztmodern korunkban is lehet a „hasnak” egy másfajta üzente: a fogyasztói élet bálványá helyett a *gyümölcsöző* élet szentségét idézheti!

Reményik Sándor híres verse (Templom és iskola) arra biztat, hogy ne adjuk ki a kezünkben megmaradásunk zálogait: a templomot és az iskolát. Hozzátehetjük: és a szülőszobát se! Mert ezek a nélkülözhetetlen életterek egyben a szentség terei is!

Anya aludni megy

Anya és Apa tv-t néz, mikor Anyu azt mondja: „Későre jár, fáradt vagyok, megyek, lefekszem.”

Bement a konyhába, megcsinálta a szendvicseket másnapra, előlította a popcornos tálat, húst vett ki a fagyasztóból a másnapi ebédhez, leellenőrizte a müzlis dobozokat, feltöltötte a cukortartót, tányért, kanalat tett az asztalra, bekészítette a kávéskannát másnap reggelre.

Néhány nedves ruhát betett a szárítóba, egy adag ruhát tett a mosógépbe, kivasalgt egy pólót. Felvarrta a felgő gombot. Felvett néhány otffelejttet jätékdarabot az asztról, visszatette a telefont a töltőre, a telefonkönyvet pedig a fiókba. Megöntözte a növényeket, kiürítette a szemetet, és felakasztotta a törülközőt száradni.

Ásítózva és nyújtózva egyenesen bement a hálóba. Megállt az asztalnál, írt néhány sort az egyik tanárnak, kiszámolt egy kis pénzt a tőrara, előhúzta a szék alá rejtett munkafüzetet. Aláírta, megcímezte és felbélyegezte barátainak a születésnap képeslapot, és írt egy rövid listát a fűszeresnek. Mindkettőt a táskája mellé tette.

Aztán megmosta az arcát 3:1 lemosóval, majd éjszakai krémeket tett rá, megmosta a fogát, lereszelte a körmeit.

Apa kikihált: „Azt hittem, hogy lefekszel!”

„Már megyek” – feleli.

Vizet öntött a kutya táljába, kiengedte a macskát, majd meggyőződött arról, hogy az ajtók zárva vannak, és az udvari lámpa ég. Minden gyerekénél lekapcsolta az ágy

melletti éjjeli lámpát és a tv-t, felakasztott egy inget, bedobott néhány koszos zoknit a szennystartóba, majd volt egy rövid beszélgetése a még fönt lévővel, aki még mindig a házi feladatát csinálta. A szobájában beállította az ébresztőt, kitétte a másnapi ruháit, sámfát tett a cipőjébe. Még 3 dolgot adott a 6 legfontosabb megteendő listájához. Elmondta az imáját, és elképzelte jövőbéli terveinek befejezését.

Ezalatt Apa lekapcsolta a tv-t, és kihirdette, hogy nincs semmi különös tennivaló. „Megyek aludni.” Es ment. Minden egyéb gondolat nélkül.

Van itt bármilyen különleges?

Tudod-e már, miért élnek tovább a nők...?

Forrás: Internet